

VERSLAG VAN DE SECRETARIS VAN DE LINSCHOTEN-VEREENIGING OVER HET JAAR 2023

Samenstelling bestuur

Eind 2023 werd het bestuur van de Vereniging gevormd door Tristan Mostert, voorzitter, Ron Brand, secretaris, Andy Cobben, penningmeester, Stefan Deconinck, Wim de Winter, Carolien Stolte en Andreas Weber, leden. Tijdens de algemene vergadering van 24 juni in Den Haag traden Stefan Deconinck en Michael Limberger af als bestuursleden. Stefan stelde zich herkiesbaar en werd herkozen. Michael stelde zich niet herkiesbaar en trad na een bestuurslidmaatschap van ongeveer tien jaar af. Hij vond een capabele opvolger in de persoon van Wim De Winter, die zijn plaats in het bestuur heeft ingenomen. Wim was vanwege ziekte afwezig, maar digitaal werd hij aan de algemene vergadering voorgesteld. Met zijn rol en die van Stefan in het bestuur blijft de Vlaamse inbreng stevig gewaarborgd.

Het bestuur vergaderde vier keer, op 20 februari, 15 mei, 24 juni en 26 oktober. Een keer was dat fysiek, op 24 juni. Op 20 februari, 15 mei en 26 oktober vonden de bestuursvergaderingen online plaats.

Ledenbijeenkomsten

Ook in 2023 konden weer twee fysieke ledenbijeenkomsten worden georganiseerd. De honderdvijftiende algemene vergadering vond plaats op 24 juni in Museum Panorama Mesdag in Den Haag, waar 18 leden vertegenwoordigd waren. Naast de gebruikelijke vaste agendapunten, zoals het jaarverslag van de secretaris, de financiën, de bestuurswisselingen en het overzicht met de voortgang der werken, werd na afloop van de algemene vergadering de zeventiende Linschoten-Penning uitgereikt. Werden de eerdere Penningen uitgereikt aan personen en instellingen, de jury bestaande uit Alicia Schrikker, Johan Francke en Andreas Weber, besloten na rijp beraad de Linschoten-Penning 2023 toe te kennen aan de online tentoonstellingswebsite [Pala - Nutmeg tales of Banda](#) van het Westfries Museum in Hoorn. Deze tentoonstelling biedt lezers, kijkers en luisteraars niet alleen een nieuwe, meerstemmige blik op het koloniale verleden, het is een virtuele reis naar het heden.

Namens het Westfries Museum waren directeur Ad Geerdink, conservator Cees Bakker en historicus Ron Habiboe aanwezig, om de Penning in ontvangst te nemen. Namens hen voerde Ron Habiboe het woord. Hij dankte de Linschoten-Vereeniging voor de wijze en terechte onderscheiding van de Linschoten-Penning aan dit project. Hij dankte ook het Westfries Museum voor de samenwerking. Habiboe hoopt dat de website van de online tentoonstelling in de lucht zal blijven en dat er aanvullend materiaal wordt toegevoegd. Ook verwacht hij dat er vertalingen van de teksten in het Engels én Indonesisch worden bijgevoegd, zodat ook een internationaal publiek kennis kan nemen van het meerstemmige verhaal. Ad Geerdink reageert en stelt dat het Westfries Museum hiervoor zijn best gaat doen.

Het slot van de ledenbijeenkomst werd gevormd door een introductie op het Museum Panorama Mesdag en de tentoonstelling *Ulrike Heydenreich – Verlangen naar de verte*. Vervolgens werd een bezoek gebracht aan het museum, het panorama en de tentoonstelling en kregen de deelnemers als extra bijzonderheid ook een kijkje achter de schermen. Zij konden aan de voet van het geschilderde panorama staan om zo te zien hoe de illusie door Mesdag en de zijnen was gecreëerd. De bijeenkomst werd afgesloten met een geanimeerde borrel.

Op 18 november waren 40 leden afgekomen op de boekpresentatie van deel 123 in onze serie. Plaats van handeling was de Boekentoren, onderdeel van de Universiteitsbibliotheek Gent; een toepasselijke locatie aangezien de hoofdpersoon uit het deel, Michael de Febure, vanuit Gent op reis was gegaan. Zijn reisverslag is door Jan Parmentier en Kristin Van Damme bewerkt tot de uitgave *Een ontdekking van de wereld in de achttiende eeuw. Reisdagboek van de Gentse aalmoezener Michael de Febure, 1721-1722*. Dit unieke egodocument wordt bewaard in de handschriftencollecties van de Gentse Universiteitsbibliotheek, waar het enkele jaren geleden werd ontdekt door Jan Parmentier. De Gentse priester Michael de Febure (1663-1755) maakte zo'n 300 jaar geleden de reis van zijn leven. In 1721 ging hij op verzoek van de Gentse ondernemersfamilie Maelcamp aan boord van het schip de *Sint-Pieter* en reisde mee op handelsmissie naar Oost-Indië. Nooit eerder kwam hij van onder zijn kerktoren en zeebenen had hij ook al niet. De Febure zag een heel nieuwe wereld voor hem opengaan. Tijdens zijn reis heen en terug in 1721-1722 naar de zuidwestkust van India, het huidige Kerala, en de steden Goa en Surat schreef hij zijn ervaringen minutieus neer in een reisdagboek. Zestien maanden lang hield De Febure een reisverslag bij. Dag na

dag beschreef hij het verloop van de expeditie. Zijn persoonlijke aantekeningen geven een bijzondere kijk op het dagelijkse leven aan boord maar ook de zeefauna, navigatie en zelfs weerkunde, interesseerden de priester mateloos. Hij was een tijdgenoot van Isaac Newton. Aan boord experimenteerde hij met temperatuurwaarnemingen, dit in een periode waarin ook Fahrenheit empirisch onderzoek in de meteorologie ondernam. Zijn beschrijvingen van andere volkeren en culturen in Kaapverdië, India en de Azoren getuigen van zijn westerse blik. Samen met de bemanning ervoer De Febure voortdurende vrees voor kapers en piraten en trotseerden zij zware stormen. Na zeven maanden varen kwam de Sint-Pieter aan in de Indische havenstad Surat, een smeltkroes van culturen, geuren, kruiden en exotische producten. Uit het dagboek van de Febure spreekt bovenal verwondering. Hij ontdekte een wereld die hij daarvoor alleen kende uit oude boeken en reisverhalen.

Na een inleiding door Jan Parmentier en Kristin Van Damme op De Febure en zijn reisverslag, dat in 2021-2022 het centrale voorwerp vormde in de tentoonstelling 'Wonderlijke Voyage' in de Gentse Sint-Pietersabdij, werd het eerste exemplaar in het zgn. Belvédère, de hoogste verdieping van de Boekentoren, aangeboden aan Hendrik Defoort, collectiebeheerder bij de Universiteitsbibliotheek Gent. Vervolgens verzorgde Michael-W. Serruys, lid van de Commissie van Toezicht, een korte presentatie over de festiviteiten en activiteiten in het kader van 300 jaar Oostendse Compagnie. De aanwezigen konden daarna nog het manuscript van Michael de Febure en andere relevante archiefstukken over zijn reis bezichtigen. Tijdens de aangeklede borrel in het bezoekerscentrum konden de Plus-leden hun exemplaar van het boek afhalen.

Nieuwsbrieven

In 2023 verschenen twee nieuwsbrieven, in mei en november. Deze bevatten nieuwsberichten over de Vereniging en wetenswaardigheden op het gebied van het historisch reisverhaal. Deze nieuwsbrieven zijn gepubliceerd op de website. Ze zijn te vinden via de link <https://www.linschoten-vereeniging.nl/nl/nieuws/nieuwsbrief>

Website en sociale media

In 2023 is het websitebezoek wat teruggevallen in vergelijking met de vorige jaren. COVID-jaar 2021 was het top-jaar met meer dan 85.000 bezoeken, met een goede 83.000 bezoeken in 2022. Voor de goede orde: hier worden alle bezoeken aan de verschillende artikels op de website geteld; het gaat hier dus niet om aantallen personen.

Dit jaar telden we bijna 72.000 bezoeken, nog steeds een pak hoger dan de pre-COVID periode.

Geïnteresseerden vinden dus nog steeds de weg naar onze vereniging via de website; sinds de lancering van de huidige versie gaat het om bijna 403.000 bezoeken, met de pagina 'Lid worden' als populairste item (en dat is natuurlijk wat we graag willen!).

Over de Linschoten-Vereeniging op de sociale media is weinig meer te melden dat in 2023 in totaal acht berichten zijn gepost op X (voorheen Twitter), de meeste hebben betrekking op de aankondiging en presentatie van deel 123.

Ledental

Ook het verenigingsjaar 2023 kende de Vereniging helaas een teruglopend ledenaantal. Oorzaken hiervoor zijn vooral opzeggingen van het lidmaatschap.

Het verenigingsjaar 2023 startte op 1 januari met exact 500 individuele en instellingsleden in binnen- en buitenland. Het aantal instellingen in Nederland en buitenland kende geen wijzigingen en bleef constant. Er zegden 47 individuele Nederlandse leden hun lidmaatschap op en 12 nieuwe leden meldden zich aan. Van de buitenlandse individuele leden zegden er drie hun lidmaatschap op en er kwam een nieuw lid bij. Per 31 december waren er per saldo 463 individuele en instellingsleden.

Pijnacker, 24 februari 2024

Ron Brand, secretaris

Met grote dank aan bestuurslid en webmaster Stefan Deconinck voor de cijfers over de website en sociale media.